

Barbara Scholten

Frietje Frommel

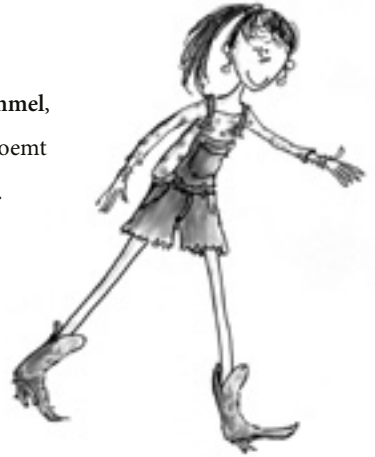
Met illustraties van Els van Egeraat

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Dit is Frida Frommel,
maar iedereen noemt
haar Frietje.

En dit zijn de ouders van Frietje, **Tinne en Pier Frommel**.

Tinne heeft een kringloopwinkel en geeft graag alles weg.

Pier handelt in oud ijzer, maar door de lage prijzen
verdient hij nauwelijks geld.

Nadir is de beste
vriend van Frietje.
Hij helpt zijn vader
elke zaterdag op het
afvalpunt en vraagt
voor zijn volgende
verjaardag een
achtbaan.

De kolonel van het vierde
fladderpeloton is aan komen
waaien. Hij is buiten dienst en
zou met zijn vier kippen een
paar nachten blijven logeren,
maar nu blijft hij voor altijd.
Karel is bijna twee meter lang,
spreekt vloeiend Russisch
en is bang in het donker.

Buurvrouw Bloem loopt met haar hondje Tinkelbel rondjes door de buurt, op zoek naar ongeregelheden. Ze klaagt graag bij de gemeente over de rommel van mevrouw Frommel op de stoep.

Amin is Nadirs vader, hij is de baas van Stadspuin en schuift Pier regelmatig oud ijzer toe.

Nadine is makelaar, ze draagt dezelfde cowboylaarsjes als Frietje, alleen die van haar zijn nieuw.

Coco van Kakelaere is projectontwikkelaar. Ze wil maar één ding: het winkelpand van Frietjes ouders kopen.

De inspecteur van het weidse uitzicht heeft grote plannen met het vliegdekschip van Frietje.

Brocante

‘Frietje!’ roept mijn moeder enthousiast. Ze hangt uit het raam van mijn vaders blauwe bestelbus en wuift naar me alsof ze in de gouden koets zit. Ze heeft de bus met twee voorwielen op de stoep voor de school geparkeerd, de achterkant blokkeert het fietspad. *Oud ijzerhandel Frommel* staat in witte plakletters op de zijkant van de gehavende bus. Mijn vader verzamelt oud ijzer en mijn moeder verkoopt rommel, alleen noemt zij het *brocante*. Dat is rommel op z’n Frans.

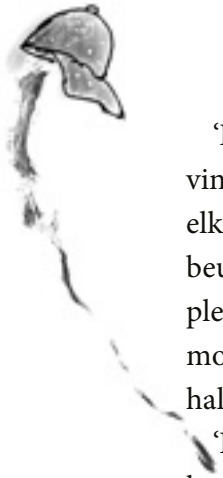
Ik rolschaats het schoolplein af, achter me hoor ik de stem van lange Bossie. ‘Als jij Frietje heet, wat is dan de naam van je moeder?’ Hij klinkt als een schorre kraai. ‘Kroket? Frikandel?’

Gelach. Het zijn de meelopers uit groep 8.

Niet op reageren, denk ik. Gewoon doorrollen.

‘Frietje mét of frietje zonder pet?’ De baseballcap wordt van mijn hoofd getikt.

‘Doe niet!’ Ik grijp mis, wankel en kom stuntelend tot stilstand. Als de remblokjes van mijn rolschaatsen niet waren afgesleten, had ik die pet allang uit zijn handen gegrist.

‘Pak dan.’ De roze klep bungelt tussen de duim en wijsvinger van Bossie. Hij heeft er een sport van gemaakt om elke dag een ander kind te irriteren. Vandaag ben ik aan de beurt. Bossie hangt na schooltijd altijd nog uren op het plein rond. Meestal ben ik dan allang thuis, maar soms moet ik even wachten als mijn moeder me met de bus komt halen.

‘Ik heet Frida.’ Ik zet mijn handen in mijn zij en kijk omhoog naar Bossie die twee koppen groter is dan ik. Toen alle jongens in zijn klas nog moesten springen om de doellat aan te kunnen tikken, had Bossie zijn eerste groeispuurt al te pakken en een paar maanden later paste hij als keeper niet meer in het doel op het veldje voor de school. Boven Bossies hoofd zie ik een vliegtuig. Het trekt een rechte streep in de blauwe hemel en verdwijnt dan in een wolk. Ik zou Bossie nu graag laten verdwijnen.

‘Probeer hem maar te pakken, Frietje.’ Bossie daagt me uit. Ik vind hem zo’n irritante gast!

Toet! Mijn moeder drukt de claxon in.

‘Pak dan.’ Bossie laat de pet rondjes draaien om zijn wijsvinger.

Als ik spring zou ik er net bij kunnen. Maar springen met rolschaatsen aan heb ik nog niet geoefend. Ik kan wel olifantoren maken, grote halvecirkelbewegingen, maar daar heb ik nu niets aan.

‘Je wilt je pet toch terug?’ vraagt een van de andere jongens.

Ik knik. ‘Het liefst wel.’

Mijn moeder toetert nog eens, nu langer en harder. Zo meteen stapt ze uit, dat moeten we niet hebben. Dan zegt ze dat ze in de winkel nog wel ergens een andere pet heeft liggen. Eentje die ook een klep heeft of ook roze is en erop lijkt. Maar die zijn, net als mijn rolschaatsen met versleten remblokken, niet nieuw. Mijn teddyberenjas waarvan de rits halverwege blijft steken en de te grote, bruine cowboylaarsjes zijn ook al door iemand anders gedragen. Deze roze pet is gloednieuw en van mij. Het was een cadeau van Nadir, mijn beste vriend.

‘Friiiiiieetje!’ Mijn moeders stem galmt nu over het schoolplein. ‘Opschieten, ik heb nog meer te doen.’

De jongens kijken me spottend aan.

‘Nou Frietje, komt er nog wat van?’ vraagt Bossie.

Ik kijk over mijn schouder, mijn moeder schuift over de bank naar de bijrijdersplek. Haar hoofd komt net boven het dashboard uit. Ze zet per ongeluk de ruitenwissers aan, die met een snerpnd geluid van links naar rechts over het droge glas bewegen. Sinds mijn vader de vangrail raakte omdat hij een laagvliegende fazant probeerde te ontwijken, gaat het portier aan de bestuurderskant niet meer open. Als ik vraag waarom we die deur niet laten repareren, roept mijn moeder: ‘Nergens voor nodig, de andere deur doet het toch nog!’ Mijn moeders korte benen bungelen al buiten de bus. Ze draagt felgekleurde, gestreepte beenwarmers, gebreid van restjes wol. Achter de bus stopt een scan-auto van parkeerbeheer. Zou mijn moeder die hebben gezien? Mijn vader had deze maand al drie boetes voor te

hard rijden, nóg een bekeuring betekent kilo's oud ijzer verzamelen.

Mijn moeder staat nu naast de bus. Boven haar beenwarmers draagt ze een grijze schort met geborduurde rode kersen. Ze knalt het portier met een klap dicht en maakt een verontschuldigend gebaar naar de parkeerbeheerders. 'Heel eventjes maar mannen, ben zo weg!' Ze loopt mijn kant op en ziet niet dat de bus langzaam achteruit beweegt. De voorwielen stuiteren een voor een de stoep af en de bus rolt de straat op.

'Mama, pas op!' roep ik, maar het is al te laat.

Bossie kijkt met ingehouden adem naar de bus die op ramkoers ligt.

De parkeermannen springen net op tijd opzij.

Mijn moeder kijkt om en drukt haar handen tegen haar oren.

Ik hoor een doffe klap en daarna een oorverdovend gekraak. De parkeermannen kijken met grote ogen naar de bestelbus die zojuist zijn trekhaak een halve meter in de voorkant van de scanauto heeft geboord. Het autoalarm krijst door de straat en de oranje knipperlichten flikkeren er paniekerig op los. De motorklep is omhoog gevouwen en staat als een puntdak op het motorblok dat vuurvonken spuwt als een woeste draak. Achter het raam van de leraarkamer slaan drie geschrokken kleuterjuffen een hand voor hun mond.

‘Het was de handrem.’ Mijn moeder bijt op haar lip. ‘Die zat er niet op.’

‘Ai,’ zegt Bossie, die deze botsing vele malen interessanter vindt dan mij irriteren.

‘Zeg dat wel,’ zeg ik als ik mijn pet uit zijn handen gris.

‘Mijn telefoon, Frietje.’ Mijn moeder zoekt met haar handen in de zak van haar schort.

‘Wat is er met je telefoon?’

‘Die ben ik kwijt,’ antwoordt mijn moeder.

‘Ik kijk wel even in de bus, mama.’

Terwijl de ene parkeerman nerveus begint te bellen, rol ik naar onze bus en gluur door het open raam naar binnen. Mijn moeders telefoon rinkelt zachtjes op het versleten pluuche van de voorbank. Op het scherm zie ik de naam van mijn vader oplichten, Pier Frommel.

‘Papa,’ zeg ik als ik opneem, ‘kom kijken, er ligt hier een hoop brocante op straat voor je oud ijzerhandel.’

Het punthoofd van mijn moeder

Ik rolschaats naar mijn moeder en geef haar de telefoon.
‘Het is papa.’

Mijn moeder zet de telefoon op de luidspreker. ‘De bus, Pier,’ zegt ze nog voordat mijn vader iets kan zeggen.

‘De bus, wat is er met de bus, Tinne?’ vraagt mijn vader.

‘Hij rolde zomaar van de stoep tegen een stilstaande auto.’

‘Is het erg?’ vraagt hij.

‘Alleen een paar schaafjes op de bumper,’ stamelt mijn moeder.

‘Kan gebeuren, Tinne. Een paar krasjes meer of minder, dat geeft helemaal niets.’

‘Ik hoop dat je goed verzekerd bent,’ roept een van de parkeermannen, terwijl hij de krater in het sissende motorblok van dichtbij bekijkt. ‘Deze auto gaat geen meter meer voor- of achteruit.’

‘Wie zegt dat, Tinne?’ vraagt mijn vader.

‘De andere auto heeft een paar schrammen meer, Pier.’ Mijn moeder begint zenuwachtig te lachen. ‘Het licht van de koplamp is gedimd, de bumper hangt op de grond en nog een paar van die fratsen. Misschien kunnen we de bumper met grijs reparatietape vastplakken.’

‘Een paar van die fratsen?’ herhaalt mijn vader. ‘Je weet toch wel dat ik vorige maand...’

‘Onze auto is rijp voor de sloop,’ roept een van de parkeermannen zo hard dat iedereen het kan horen. Ook mijn vader aan de andere kant van de telefoon. ‘Wie gaat dat betalen?’

‘Is het zo erg?’ mompelt mijn vader. Zijn stem klinkt een stuk minder vrolijk.

Mijn moeder is even stil. ‘*Zut alors*, Pier! Wat kan ik zeggen?’

Ik sta nu naast de scanauto en bekijk de ravage. ‘Mama bedoelt dat de andere auto is veranderd in oud ijzer.’

Aan de andere kant klinkt een heel diepe zucht. ‘Jouw fratsen komen op een heel slecht moment, Tinne,’ zegt mijn vader.

‘Zeg nou maar gewoon waar ik het schadeformulier kan vinden,’ antwoordt mijn moeder terwijl ze het dashboardkastje overhoophaalt. ‘Dat moet ik invullen voor de verzekering.’

...

‘Pier, ben je er nog?’ Mijn moeder tikt op de telefoon.

En dan fluistert mijn vader iets wat mijn moeder niet wil horen. ‘Ik heb de verzekering een maand geleden opgezegd.’ Zijn stem hapert. ‘Het was zo’n slechte oud ijzermaand, Tinne. En alles is zo duur geworden en de tweedehandsspullen die jij verkoopt brengen ook niet zoveel op. Ik dacht... als ik de verzekering opzeg, hebben we wat meer geld voor andere dingen die ook belangrijk zijn.’

Mijn moeder hapt naar adem, klapt het dashboardkastje dicht, loopt een paar meter van de ravage vandaan en brult dan in de telefoon: ‘Hoe kun je in hemelsnaam de auto-verzekering opzeggen, Pier?’

‘Ik had ook het water af kunnen sluiten,’ hoor ik mijn vader zeggen, ‘of alle stekkers uit het stopcontact kunnen trekken.’

Mijn moeder stampt heen en weer over de stoep. ‘Wanneer gebruik jij je hersencellen een keer, Pier? Alles liep op rolletjes tot ik jou ontmoette. Mijn leven met jou is als een lange autorit over een niet-geasfalteerd wegdek, je weet nooit wanneer de volgende kuil komt.’

De ene parkeerman kijkt verschrikt op van zijn telefoon, de andere wandelt nog maar een rondje om de auto en Bos-sie vlucht naar huis.

‘Rustig nou, Tinne.’ Mijn vader probeert mijn moeder van een afstandje te sussen. ‘Je draaft nu echt door. Zo zeg je nog dingen waar je spijt van krijgt.’

Maar mijn moeder meent het, dat zie ik aan haar briesende neusvleugels. Gelukkig duren haar woedeaanvallen altijd maar heel kort en heeft mijn vader geleerd om kalm te blijven in dit soort situaties.

‘Ik krijg een punthoofd van jou, Pier!’ roept ze. ‘Je rommelt maar wat aan!’

‘Ik kan er toch ook niets aan doen dat de oud ijzerprijzen zo gekelderd zijn, Tinne.’ mompelt mijn vader. ‘Maar ik los het op, dat beloof ik. Ik doe gewoon een belletje naar de verzekeringsmaatschappij en leg uit dat het een groot mis-verstand is.’

Mijn moeder rolt met haar ogen. ‘En jij denkt dat ze die praatjes van jou geloven?’

‘Laten we het er straks nog even over hebben,’ oppert mijn vader. ‘En misschien is het toch een goed idee om een keer met die projectontwikkelaar te gaan praten.’

‘Als je het maar laat!’ brult mijn moeder door de telefoon.

Waar heeft hij het over? Welke projectontwikkelaar?

‘Tinne, luister nou, dan zijn we in één klap van alle problemen af.’

‘Alsof geld alles oplost, Pier,’ zegt mijn moeder vinnig.

‘Het helpt wel,’ antwoordt mijn vader.

‘Weet je wat helpt? Als jij een keer zou nadenken!’

‘Daar ga ik nu mee beginnen,’ zegt mijn vader. Volgens mij hoor ik hem glimlachen aan de andere kant van de telefoon. ‘En ik beloof je dat ik een oplossing heb bedacht voor dit gedoe als jullie zo thuiskomen. Komt goed.’

Nadat alle papieren zijn ingevuld en mijn moeder ook weer gekalmeerd is, kunnen we eindelijk vertrekken. De sleepwagen met daarop de scanauto staat voor ons stil bij het stoplicht. Van de achterkant zie je niet dat-ie van voren zo gebutst is.

Terwijl ik nog aan het punthoofd van mijn moeder denk, lijkt zij de ruzie met mijn vader alweer te zijn vergeten. Ik kijk naar haar, hoe ze voorovergebogen over het stuur hangt, en stel me voor hoe haar hoofd begint te groeien en de vorm van een kegel krijgt. Zou het staartje op haar hoofd dan ook langer worden?

Ik leg mijn hand op haar arm. ‘Ik vind dat je sorry tegen papa moet zeggen, hij doet toch ook zijn best.’

‘Tss,’ snuift mijn moeder, ‘er is maar één iemand die sorry moet zeggen en dat is je vader. Een dikke vette sorry voor zijn ongelooflijk stomme actie.’

‘Jij doet ook weleens iets stoms,’ zeg ik. ‘Net nog.’

‘Daar heb je gelijk in,’ antwoordt mijn moeder, ‘maar weet je dat het heel gezond is om soms even flink boos te worden?’

Ik kijk haar vragend aan.

‘Probeer het maar eens,’ moedigt ze me aan. ‘Af en toe een fikse wolkbreuk zorgt voor zuurstof in de lucht.’ Ze zegt het zo stellig dat het wel waar moet zijn.

Langzaam komt het verkeer voor ons in beweging. Mijn moeder begint te neuriën en ik bedenk hoe ik mijn vader kan helpen aan oud ijzer. Ik moet aan grote apparaten denken, aan oude bankkluizen, dolgedraaide wasmachines en vastgeroeste grasmaaiers. Maar hoe kom ik daaraan?